

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 8.6.2017 asiantuntijakuuleminen / Anu Jänkälä, työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: HE 57/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien rahoitusta koskevien ja eräiden muiden säännösten osalta

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto

Esityksessä ehdotetaan täydennettävän maakuntien rahoituksesta annettavaksi ehdotettuun lakiin sisältyvän maakuntien muiden tehtävien rahoituksen määräytymistä koskevaa sääntelyä siten, että maakuntien rahoitusjärjestelmää voitaisiin käsitellä kokonaisuutena.

Työ- ja elinkeinoministeriö on osallistunut esityksen valmisteluun ja 18 §:n kasvupalvelukertoimen määrittely on ministeriön esityksen mukainen. Ministeriöllä ei ole erityistä huomautettavaa esitykseen, mutta ministeriö haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin näkökohtiin:

- Esityksen mukaan yleiskatteellisen rahoituksen ulkopuolelle jääviä hallinnonala-kohtaisia erillismomentteja on lukumääräisesti varsin paljon. Rahoituksen läpinäkyvyyden ja vaikuttavuuden varmistamiseksi on erityisen tärkeää, että maakuntien rahoituksesta muodostetaan valtion talousarvioon selkeä kokonaisuus.
- Rahoitusjärjestelyjen puolella pääsäännöstä tehtävät poikkeukset vaikuttavat olennaisesti myös maakuntien ohjaus- ja neuvottelujärjestelmään. Rahoituslähteiden moninaisuus heijastuu julkisen talouden ohjausjärjestelmään sen monimutkaistumisena, kun ministeriöt tai keskushallinnon virastot osoittavat momenteilta määrärahat maakuntien tai kyseisiä tehtäviä hoitavan valtion viraston käyttöön erillisin päätöksin.
- On myös todennäköistä, että nyt tehdyt rahoituslinjaukset kaventavat maakuntien mahdollisuutta kohdentaa yleiskatteista rahoitusta alueen erityistarpeisiin tai etsiä rahoituksellisia joustoja. Osana muodostettavaa yleiskatteellista rahoitusta tuleekin voida varmistaa, että jokaisessa maakunnassa on riittävät resurssit maakunnan järjestämisvastuulla oleviin kasvupalveluihin – kuten työllisyyden hoitoon, osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen ja yritystoiminnan edistämiseen.

- Kasvupalvelujen rahoitus on pääosin harkinnanvaraista. Maakuntien yleiskatteellinen rahoitus perustuu kuitenkin monilta osin lähinnä subjektiiviseen oikeuteen sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä lomituspalveluissa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää huolestuttavana, että maakuntien yleiskatteellisen rahoituksen joustomahdollisuus kohdistuisi tiukassa taloustilanteessa yksinomaan kasvupalvelun rahoitukseen.

Anu Jänkälä
Neuvotteleva virkamies
Työ- ja elinkeinoministeriö